

د پوهنې وزارت
د تعلیمي نصاب، د ښوونکي
او د ساينس د مرکز
د تعلیمي نصاب د پراختيا
کتابونو د تالیف لوی

د قرآن کریم زده کړه

او

اسلامي ښوونه او روزنه

دریم ټولگی

Ketabton.com

د چاپ کال: ۱۳۹۰ هـ . ل

د پوهې وزارت

د تعلیمي نصاب، د ښوونکو د روزنې

او د ساینس د مرکز مهمیت

د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي

کتابونو د تالیف لوی ریاست

د قرآن کریم زده کړه او

اسلامي ښوونه او روزنه

دریم ټولگی

د چاپ کال: ۱۳۹۰ هـ. ش.

الف

د کتاب د تالیف ، څېړني او تدقيق کمېټې
ليکوال: سر مؤلف الحاج مولوي بسم الله بختيار د اسلامي علومو د ديارتمت علمي او مسلکي غړی.
سلاکاره کمېټه:

- ۱_ دکتور احسان الله د اسلامي علومو د ديارتمت آمر.
- ۲_ سر مؤلف الحاج بسم الله بختيار د اسلامي علومو د ديارتمت علمي او مسلکي غړی
- ۳_ عبدالقيب جهيد د اسلامي علومو د ديارتمت علمي او مسلکي غړی.
- ۴_ سر مؤلف محمد انيس يونس د عربي ژبې او ادبياتو د ديارتمت آمر .
- ۵_ مولوي عبدالوکیل د اسلامي علومو د ديارتمت علمي او مسلکي غړی.
- ۶_ مؤلف شير احمد مسعودی د اسلامي علومو د ديارتمت علمي او مسلکي غړی.
- ۷_ استاد رفیق الله ابراهيمي د اسلامي علومو د ديارتمت علمي او مسلکي غړی.
- ۸_ مايل آقا منقي د اسلامي علومو د ديارتمت علمي او مسلکي غړی.

د څېړني او تدقيق کمېټه:

- ۱_ پوهاند عبد السلام عظيمي قاضي القضاات او د ستري محکمې رئيس.
  - ۲_ قضاوت پوه استاد قيام الدين کيناف .
  - ۳_ قاضي نذير احمد حنفي د ولسي جرگې د تقنين کميسيون مرستيال.
  - ۴_ مولوي عبدالعزيز د ولسي جرگې د ديني ، پوهني او لوړو زده کړو د کميسيون غړی .
  - ۵_ کرامت الله صديق د حج او اوقافو وزارت د تدقيق کميسيون رئيس .
  - ۶_ مولوي عين النعم فضي د علماؤ د سراسري شورا غړی .
  - ۷_ مولوي عنایت الله بلېغ د علماؤ د سراسري شورا غړی .
- د محوريانو ، سياسي ، فرهنگي ، او ديني برخو د څېړني او کره کتبي کمېټه:
- ۱_ ډاکتر عطاء الله واحيدار د پوهني وزارت ستر سلاکار او د نشراتو رئيس .
  - ۲_ دوکتور محمد يوسف نيازی د پوهني وزارت سلاکار .

د تدقيق ، تصحيح او څارني کميسيون:

- ۱_ دکتور اسدالله محقق د تعليمي نصاب د پراختيا ، د ښوونکو د روزني او د ساينس مرکز معين
  - ۲_ دکتور شېر علي ظريفي د تعليمي نصاب د پراختيا د پروژې مسؤول
  - ۳_ د سر مؤلف مرستيال عبدالظاهر گلستاني د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تاليف لوی رئيس
- کپورز او وېز ايډ:**
رحمت الله غفاري او حميدالله غفاري

د مطالبو فهرست

شماره	عنوان	صفحه
۱	د قرآن کریم د زده کړې مضمون	۱
۲	د اسلامي ښوونې او روزني مضمون : لومړی فصل: عقايد	۱۱
۳	دويم فصل: عبادات	۲۰
۴	درېم فصل: اخلاق	۴۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بسم الله الرحمن الرحيم

د وزیر پیغام

گرانو ښوونکو او زده کوونکو،

ښوونه او روزنه د هر هېواد د پراختیا او پرمختګ بنسټ جوړوي. تعلیمي نصاب د ښوونې او روزنې مهم توکی دی چې د علمي پرمختګ او ټولني د اړتیاوو له مخې رامنځته کېږي. څرګنده ده چې علمي پرمختګ او ټولنيزې اړتیاوې تل د بدلون په حال کې وي. له دې امله لازمه ده چې تعلیمي نصاب هم علمي او رغنده انکشاف ومومي. البته نه ښايي چې تعلیمي نصاب د سیاسي بدلونونو او د اشخاصو د نظریو او هیلو تابع شي.

دا کتاب چې نن ستاسو په لاس کې دی، پر همدې ارزښتونو چمتو او ترتیب شوی دی. علمي ګټورې موضوعګانې پکې زیاتې شوي دي. د زده کړې په بهیر کې د زده کوونکو فعال ساتل د تدریسي پلان برخه ګرځیدلې ده.

هیله من یم دا کتاب له لارښوونو او تعلیمي پلان سره سم د فعالې زده کړې د میتودونو د کارولو له لارې تدریس شي او د زده کوونکو میندې او پلرونه هم د خپلو لویو او زامنو په باکیفیته ښوونه او روزنه کې برله پسې ګډه مرسته وکړي چې د پوهنې د نظام هیلې ترسره شي او زده کوونکو او هېواد ته ښې بریاوې ور په برخه کړي.

زه پر دې ټکي پوره باور لرم چې زموږ ګران استادان او ښوونکي د تعلیمي نصاب په رغنده پلي کولو کې ستره دنده او دروند مسؤلیت لري.

د پوهنې وزارت تل زیار کاري چې د پوهنې تعلیمي نصاب د اسلام د سپیڅلي دین له بنسټونو د وطن دوستۍ د پاک حس په ساتلو او علمي معیارونو سره سم د ټولني د څرګندو اړتیاوو له مخې پراختیا ومومي.

په دې ډګر کې د هېواد له ټولو علمي شخصیتونو، د ښوونې او روزنې له پوهانو او د زده کوونکو له میندو او پلرونو څخه هیله لرم چې د خپلو نظریو او رغنده وړاندیزونو له لارې زموږ له مؤلفانو سره د درسي کتابونو په لاینه تالیف کې مرسته وکړي.

له ټولو هغو پوهانو څخه چې ددې کتاب په چمتو کولو او ترتیب کې یې مرسته کړې، له ملي او نړیوالو درنو موسسو، او نورو ملګرو هېوادونو څخه چې د نوي تعلیمي نصاب په چمتو کولو او تدریس او د درسي کتابونو په چاپ او وپس کې یې مرسته کړې ده، مننه او درناوی کوم.

ومن الله التوفیق

فاروق وردګ

د افغانستان د اسلامي جمهوریت د پوهنې وزیر

د قرآن کریم د زده کړې مضمون

روان لوستل او یادول

لومړی لوست

د الاخلاص سورت

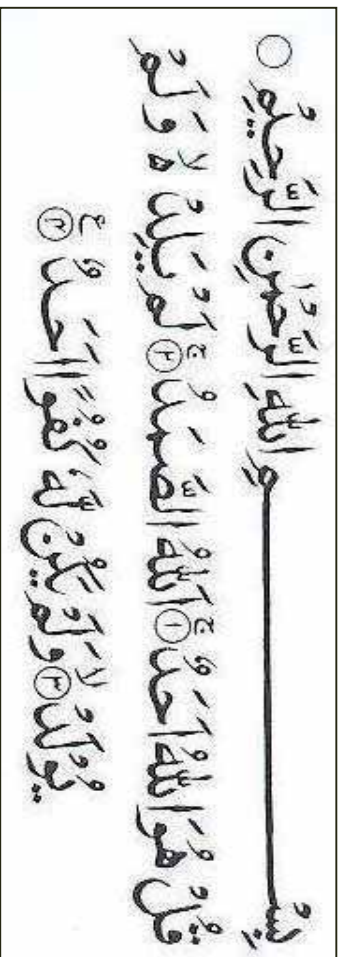
هدف:

د الاخلاص سورت روان لوستل او یادول.

پوښتي:

آیا کولای شئ چې د الاخلاص سورت په رواني وروایست؟

د الاخلاص سورت په رواني ولولئ.

هڅوڼي

۱_ د الاخلاص سورت په رواني ولولئ.

۲_ د الاخلاص سورت په یاد ولولئ.

د الكوثر سورت

هدف:

الكوثر سورت په روان لوستل او يادول.

پوښتنې:

- آيا كولاى ، شىء جى ، د الكوثر سورت په رواني ولولئ ؟

د الكوثر سورت په رواني ولولئ.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
اِنَّا اَعْطٰیْناكَ الْکَوْثَرَ ۝ فَصَلِّ لِرَبِّکَ وَانْحَرِ ۝ اِنَّ شَانِئَکَ هُوَ الْاَبْتَرُ ۝

مخبرني:

۱ . د الكوثر سورت روان ولولئ.

۲ . د الكوثر سورت په يادو زده كړئ.

دریم لوست

دالکافرون سورت

هدف:

د الکافرون سورت په یادو او روان لوستل

پوښتی:

آیا کولای شی، چی دالکافرون سورت په روانه ولولئ؟

د الکافرون سورت په روانه ولولئ.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۝
قُلْ یٰۤاَیُّهَا الّٰکْفِرُونَ ۙ اِلَّا اَعْبَدُ مَا تَعْبُدُونَ ۚ لَا
۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶
۱ وَلَا اَنْتُمْ عٰبِدُونَ ۚ مَا اَعْبَدُ ۙ وَلَا اَنَا عٰبِدُ ۙ وَمَا عٰبَدُ ۙ وَلَا
۲ اِلَّا اَنْتُمْ عٰبِدُونَ ۚ مَا اَعْبَدُ ۙ وَلَا اَنَا عٰبِدُ ۙ وَلَا اَنْتُمْ عٰبِدُونَ ۚ

مخبرتي:

۱- د الکافرون سورت په روانه ولولئ.

۲- د الکافرون سورت په یادو وړایاست.

د الفلق سورت

هدف:

د الفلق سورت په یادو او روان لوستل

پوښتی:

آیا کو لای شی چی د الفلق سورت په روانه ولولئ؟

د الفلق سورت په روانه ولولئ.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ① مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ② وَمِنْ شَرِّ مَا سَبَقَ إِذَا
وَقَبَّ ④ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ③ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ⑤

مخبرني:

۱. د الفلق سورت په روانه ولولئ.
۲. د الفلق سورت په یادو زده کولئ.

پنجم لوست

د الناس سورت

هدف:

په يادو اوروانه د الناس سورت لوستل

پوښتي:

ايا كولاى شى د الناس سورت په روانه ولولى؟

د الناس سورت په روانه ولولى.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ أَحُوذِ بِرَبِّ النَّاسِ ۝ مَلِكِ النَّاسِ ۝ إِلَهِ النَّاسِ ۝ لَا
مِنْ شَيْءٍ أَلْوَسُوا مِنْهَا ۝ الْغَيْثِ نَاسِ ۝ الْيَذَى يُوسُوا مِنْ قِي
صُدُورِ النَّاسِ ۝ مِنَ الْجَنَّةِ وَالنَّاسِ ۝

مخوني:

۱. د الناس سورت په روانه ولولى.

۲. د الناس سورت په يادو زده كړى.

د العصر سورت

هدف:

د العصر سورت په روانه اويادو لوستل.
آيا ګولای شې شي چې د العصر سورت په روانه ولولئ؟

د العصر سورت په روانه ولولئ:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
وَالْعَصْرِ ۱ اِنَّ الْاِنْسَانَ لِرَبِّهِۦٓ اَكْرَمًا ۚ اَلَّذِیْنَ اٰمَنُوْا
وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَتَوَّصَّوْا بِاِخْوٰنِهِۦٓ اَلْحَقَّ هُوَ اَوْصُوْا بِالصَّبْرِ ۴

هڅوئي:

د العصر سورت په روانه ولولئ.
العصر سورت په يادو زده کړئ.

د القدر سورت

هدف:

د القدر سورت په روانه لوستل

پوښتنه:

آيا كولاى شئ د القدر سورت په روانه ولولئ؟

د القدر سورت په روانه ولولئ.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۝
اِنَّا نَزَّلْنٰهُ فِیْ لَیْلَةِ الْقَدْرِ ۝ وَاَدْرَاکَ مَا یَلْقٰهُ الْقَدَرُ ۝ اَیُّکُمْ
الْقَدَرُ رَحِیْمٌ ۝ اَلْفَ سَهْرٍ ۝ نَزَّلْنٰهُ الْکَلِیْمَ ۝ وَالرُّوْحَ فِیْهَا
یَا ذٰنِ رَبِّهِمْ ۝ مِنْ کُلِّ اَمْرٍ ۝ سَلَمٌ ۝ لِّیَ حَتّٰی مَطْلَعِ الْفَجْرِ ۝

هڅونه:

د القدر سورت په روانه ولولئ.

د الزلزله سورت

هدف:

د الزلزله سورت په روانه لوستل.

پوښتنه:

آيا كولاى شى چى د الزلزله سورت په روانه ولولى؟

د الزلزله سورت په روانه ولولى.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
اِذَا زُلْزَلَتِ الْاَرْضُ زِلْزَالَهَا^(۱) وَاخْرَجَتِ الْاَرْضُ اَنْثَالَهَا^(۲)
وَقَالَ الْاِنْسَانُ مَا هَآئِهِمْ^(۳) يَوْمَئِذٍ اَخْبَارُهَا^(۴) يَا كَافِرٍ
رَّبِّكَ اَوْحَىٰ لَهَا^(۵) يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ^(۶) اسْتِثْنَاءً لَّا يُلَوُّوْا
اَعْيَابَهُمْ^(۷) فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ^(۸) خَيْرًا يَرِ اِيْرًا^(۹) وَمَنْ
يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ^(۱۰) شَرًّا يَرِ اِيْرًا^(۱۱)

هڅخه:

د الزلزله سورت په روانه ولولى.

اسم لوست

د المعاديات سورت

هدف

د المعاديات سورت په روانه لوستل.

پوښتنه:

آيا كولاى شى چي د المعاديات سورت په روانه ولولئ؟

د المعاديات سورت په روانه ولولئ.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۝
وَ الْعِزَّاتِ ضَبْحًا ۝۱۱ قَالَهُنَّ زَيْتٌ قَدْ حَاقَ الْمَغْزِیْرَتِ ضَبْحًا ۝۱۲
فَاَثْرَنَ بِهٖ نَفْعًا ۝۱۳ فَوَسَّطَنَ بِهٖ جَمْعًا ۝۱۴ اِنَّ الْاِنْسَانَ لِرَبِّهٖ
لَكَنُوْدٌ ۝۱۵ وَاِنَّهٗ عَلَىٰ ذٰلِكَ لَشَهِیْدٌ ۝۱۶ وَاِنَّهٗ لَیْسَ اِیْتِیْرًا لِّشَدِیْدٍ ۝۱۷
اَقْلًا یَعْلَمُهٗ اِذَا بُجِرَ مَا فِی الْقُبُوْرِ ۝۱۸ وَحَصَلَ مَا فِی الصُّدُوْرِ ۝۱۹
اِنَّ رَبَّهُمْ بِهِمْ یَوْمَئِذٍ لَّخَبِیْرٌ ۝۱۱

هڅو نه: د المعاديات سورت په روانه ولولئ.

د اسلامي ښوونې او روزنې مضمون

لومړۍ فصل

عقاید

طیبه کلمه

هدف: د طبي کلمې سم تلفظ او اجمالي معنا زده کړه.

څوک کولای شي چې طیبه کلمه په سم ډول سره ولولي؟

څوک کولای شي چې د طبي کلمې معنا وروايي؟

﴿رَأَى آيَةً آتَى اللَّهُ مُحَمَّدًا رَسُولًا﴾

معنا: هېڅ لایق د عبادت نشته مگر پر الله دی، محمد صلی الله علیه وسلم د الله تعالی پیغام راوړونکی (پیغمبر) دی.

طیبه کلمه د اسلامي عقیدې اساس او بنسټ دی، څوک چې طیبه کلمه په ژبه وروايي او په زړه کې یې په معنا باور او یقین وکړي مؤمن او مسلمان دی.

مخبرونې:

۱- زده کړونکي دې د طبي کلمې په معنا کې په ډله ییزه توګه مباحثه وکړي.

۲- زده کړونکي دې د طبي کلمې معنا په فردي ډول سره بیان او شرح کړي.

ارزونه:

🇦🇫 ښاغلی ښوونکی دې د طبي کلمې سم تلفظ زده کړونکو ته ورزده کړي.

ښاغلی ښوونکي په اد طبي کلمې سم تلفظ تمرین او تکرار کړی.

د ايمان ر کتونه

هدف: د ايمان د ر کتونو پيژندنه
مسلمانان په څو شیانو ايمان لري؟

لاندي عبارت هغه شيان بيانوي چي مسلمانان پرې ايمان لري:
آمَنْتُ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْقَدَرِ خَيْرَهُ وَشَرَّهُ
مِنَ اللَّهِ تَعَالَى وَالْجَعَلَ بَعْدَ الْمَوْتِ.
ايمان لرم په الله تعالی او په ملائکه و رُسُلِهِ د الله تعالی او په کتابونو د الله تعالی او په
رسولانو د الله تعالی او په ورځ د قیامت او همدارنگه ايمان لرم په دې چي
اندازه د خیر او شر د الله تعالی له لوري ده او له مرګ څخه وروسته پشه بیا
ژوندون ايمان لرم.

هڅوئي:

- ۱_ زده کورنکي دې د ايمان د ر کتونو په هکله يو له بل څخه پوښتي و کړي.
- ۲_ زده کورنکي دې په ټولګي کې پورتنی متن تمرین او تکرار کړي.

ارزونه:

آيا زده کورنکي د ايمان په ر کتونو پوهيلي دي؟

په الله تعالی ایمان

مسئله: دالله تعالی په ذات او صفونو ایمان راوړل
مورڅرنگه په الله تعالی باندې خپل ایمان ښکاره کور؟

زه مسلمان یم. د الله تعالی په وجود ایمان لرم. دا می یقین (باور) دی، چې الله تعالی یو دی او په ذات او صفاتو کې هیڅ شریک نه لري.
له هر نقصان او عیب څخه پاک دی. د کمالیه صفونو څښتن دی. په هر کار قادر دی. ټول موجودات الله تعالی پیدا کړي دي. او ټول موجودات الله تعالی ته اړ (محتاج) دي او هیڅوک ، له الله (جل جلاله) پرته د عبادت لایق (وړ) نه دی.

هڅونه:

۱- زده کونکي دې په ټولګي کې د الله تعالی د یوالي په هکله یو له بل سره خبرې وکړي.

ارزونه:

هر زده کونکي دې د الله تعالی په وجود له مخلوقاتو څخه یو دلیل راوړي او ښاغلي ښورنګي دې د هغه دلیل و ارزوي.

نوریت: ښاغلي ښورنګي دې د الله تعالی په برخه کې د زده کوونکو له سوېي سره سم لازم معلومات وړاندې کړي.

په ملائکو ایمان

مسئله: د ملائکو پېژندنل او په هغوی باندی ایمان لول
آیا د ملائکو په هکله معلومات لری؟

ایمان لوم چي د ملائکو په نامه یو موجود شته دی او له نور څخه پیدا شوي دي د
الله تعالی له امر و نه څخه سر نه خړوي. ډیر ښه او نیکو کاره مخلوق دی، د ملائکو
شمیر ډیر زیات دی. له دوی څخه ډیري مشهوری او الله تعالی ته نږدی ملائکی په
لاندې ډول دي:

۱. جبرائیل علیه السلام
۲. میکائیل علیه السلام
۳. اسرافیل علیه السلام
۴. عزرائیل (ملک الموت) علیه السلام

هڅو ونی:

- ۱- شاگردان دي په ملائکو باندې د ایمان په هکله یو له بل سره خبرې وکړي.
- ۲- شاگردان دي د مقریو ملائکو په باره کی یو له بل څخه پوښتي وکړي.

ارزونه:

- ۱- ملائکی څه ډول مخلوق دي؟
- ۲- د مقریو ملائکو شمیر څو دی؟
- ۳- الله تعالی ملائکی له څه شي څخه پیدا کړي دي؟

په آسماني کتابونو ايمان

هدف: د آسماني کتابونو پيژندل او په هغو باندې ايمان لرل.

ايمان لرو چې ټول آسماني کتابونه حق دي. د الله تعالی له خوا د انسانانو د لارښوونې لپاره نازل شوي دي.

د الله تعالی له لوري لوی کتابونه څلور دي:

۱. تورات
۲. زبور
۳. انجيل
۴. قرآن کریم

تورات په موسی علیه السلام، زبور په داؤد علیه السلام، انجيل په عیسی علیه السلام او قرآن عظیم الشان زموږ په پیغمبر، محمد صلی الله علیه وسلم باندې نازل شوی دی.

همدا رنگه په هغو صحیفو چې په ابراهیم علیه السلام او نورو انبیاء (علیهم السلام) باندې نازلې شوي دي ايمان لرو.

هڅوئې:

۱- زده کړونکي دې د آسماني کتابونو په باره کې یو له بل سره خبرې وکړي.

۲- زده کړونکي دې د آسماني صحیفو په باره کې یو له بل سره خبرې وکړي.

ارزونه:

آسماني کتابونه د کوم غرض لپاره نازل شوي دي؟

آسماني کتابونه څو دي؟

آسماني کتابونه په کومو پیغمبرانو نازل شوي دي؟

په رسولانو ايمان

مهدلف: په انبياء عليهم السلام باندي د ايمان په هکله څه معلومات لول

مورډ ايمان لرو چي الله تعالی د انسانانو د لار ښووني لپاره انبياء عليهم السلام (پيغمبران) را ليوږي دي، تر څو خلک له بيلارۍ (گمراهي) څخه وژغوري او د دنيا او اخرت د نیکمرغۍ او نجات لارې ورته وښيي.

د انبياؤ (عليهم السلام) لړۍ (سلسله) له ادم (عليه السلام) څخه پيل او په محمد (صلي الله عليه وسلم) باندی ختمه شوي ده. مورډ په ټولو انبياؤ ايمان لرو. هڅوړني:

۱- انبياء د کوم هدف لپاره استول شوي دي، په دي باره کي دي دوه دوه تنه مباحثه وکړي.

۲- زده کوونکي دي د انبياؤ (عليهم السلام) د صفونو په باره کي يو له بل څخه پوښتي وکړي.

ارزوڼي:

 ايا زده کوونکي پوه شوي دي چي د انبياؤ (عليهم السلام) لړۍ په کوم نبي باندې پيل او په کوم ختمه شوي ده؟

 پيغمبران د کوم غرض لپاره مبعوث (راليرل) شوي دي؟

ښاغلی ښوونکیه ۱ د پيغمبرانو د صفونو په باره کي زده کوونکو ته په ساده ژبه معلومات ورکړي. او دا خبره روښانه کړي چي پيغمبرانو (عليهم السلام) په نیکو اخلاقو او پوره حوصلې خپلې دندې سرته رسولې او خلک يې د الله تعالی عبادت ته رابلي دي. ټول پيغمبران له لويې او کوچنۍ گناه څخه پاک دي، هغه کتابونه او صحيفې چي د الله تعالی له خوا ورته ورکړي شوي په پوره امانت سره يې د هغو احکام خلکو ته رسولي دي.

د آخرت په ورځ ایمان

هدف: د آخرت په ورځ ایمان لرل او د هغه په باره کې فکر کول

د آخرت ورځ هغه ورځ ده چې انسانان به په کې د دویم ځل لپاره ژوندي کېږي. موږ د آخرت د ورځې په حقیقت او ریښتیا توب ایمان او یقین لرو، په دې ورځ کې د انسانانو ښه او بد عملونه محاسبه کېږي. د نیکانو لپاره ښه او د بد کارانو لپاره بده ورځ ده.

مخبرونې:

آیا دا دنیا تل ده که فاني کېږي؟ زده کوونکي دې په ډله ییزه توګه په دې هکله بحث وکړي.
د آخرت په ورځ له انسانانو سره څه معامله کېږي؟ په دې باره کې خبرې وکړئ.

ارزونې:

د آخرت ورځ کومه ورځ ده؟
د آخرت ورځ د څه لپاره ده؟

قضاء او قدر

مسئله: د دې مطلب پېژندل چې خیر او شر د الله تعالی له خوا تعیین شوي دي آیا د خیر او شر په باره کې څه معلومات لری؟

مورې مسلمانان ایمان لرو چې د خیر او شر ټول کارونه د الله تعالی د علم، ارادې، او قدرت موافق موجودیږي او هیڅ شی د الله تعالی د علم، ارادې او تقدیر څخه پرته نه موجودیږي.

له دې امله تقدیر د الله تعالی د کامل علم دلیل دی.

همدارنگه مورې پوهیږو چې انسانان د بسو او بدو کارونو په غوره کولو کې واک (اختیار) لري.

انسانان کولای شي چې ښه کار وکړي او ښه بدله (مکافات) تر لاسه کړي او هم کولای شي چې ناوړه کار وکړي چې د ده د سزا سبب شي.

مخروني:

۱- زده کوونکي دې د خیر او شر په باره کې خبرې وکړي.

۲- زده کوونکي دې د خیر او شر د تقدیر په باره کې مباحثه وکړي.

ارزونه:

 آیا زده کوونکي د خیر او شر د تقدیر په معنی پوه دي او که نه؟

سپارښت:

بناغلی ښوونکيه، د تقدیر د مفهوم په باره کې زده کوونکو ته معلومات ورکړئ او پوه یې کړئ چې تقدیر د اجرامعنا نه لري، بلکې د الله تعالی د علم کمال دی چې له ازل څخه په ټولو شیانو علم لري او ټول افعال او حوادث د الله تعالی له تقدیر سره سم پرخای او تر سره کېږي.

پس له مرگه په بيا ژوندون ايمان

مسئله: د بيا ژوند په هکله يو څه معلومات او په هغه باندې ايمان لرل.

آيا له مرگ څخه وروسته د بيا ژوندون په هکله څه معلومات لری؟

ايمان او باور لرو چې له مرگ څخه وروسته ژوندون حق دي. الله تعالی ټول انسانان د دويم ځل لپاره پيدا کوي او ابدې ژوند ورکوي. د الله جل جلاله خوا ورسره د عملونو محاسبه کېږي. له محاسبې څخه وروسته نیکان جنت ته ځي او د بد کارانو ځای دوزخ دی. هڅوئ:

۱- د بيا ژوند په باره کې دې زده کوونکي يو له بل سره خبرې وکړي.

۲- زده کوونکي دې په ډله ييزه توگه د بيا ژوند په باره کې خبرې وکړي؟

ارزونه:

بناغلی ښوونکيه! له زده کوونکو څخه د بيا ژوندون په باره کې په ساده ژبه پوښتي وکړئ او هغوی وارزوی.

بناغلی ښوونکيه!

د بيا ژوند په هکله زده کوونکو ته پوره معلومات ورکړئ او پوه يې کړئ چې دريم ځل ژوندي کول د لومړي ځل له پيدا يښت څخه اسان دي او الله تعالی قادر دی په هره لار چې وغواړي عالم د دويم ځل لپاره پيدا کولای شي.

تمرین

۱. طيبه کلمه څه معنی لري؟
۲. د ايمان رکتونه وراياست.
۳. په ملائکو بايد څرنگه ايمان ولرو؟
۴. د لومړني او وروستي پيغمبرانو نومونه واخلي؟

دویم فصل عبادتونه

اودس

هدف: د اودس کولو زده کړه او عملي کول.
آیا د اوداسه فرضونه مو زده دي؟

اودس څلور فرضونه لري:

۱. د ټول منځ وینځل (د سر د وینځانو د شنه کیدلو له ځای څخه تر زني لاندې او د خوږ له نرمۍ څخه د بل خوږ تر نرمۍ پورې)
۲. له څنگلو سره د دواړو لاسو نو وینځل
۳. د سر څلورمه برخه مسح کول
۴. له بښګرو سره د دواړو پښو وینځل

هڅوړني:

- ۱- زده کوونکي دې د اوداسه د فرضونو او د هغه د څرنگوالي په باره کې خبرې وکړي.
  - ۲- د منځ د وینځلو اندازه دې زده کوونکي ووايي.
- ارزوڼي:

۱. آیا زده کوونکي د اوداسه فرضونه پېژني؟
۲. آیا زده کوونکي کولای شي چې اودس په سمه او بشپړه توګه وکړي؟

بښاغلي ښوونکيه! په څو تنو زده کوونکو عملاً اودس وکړئ او له اسراف پرته د بڼه او کامل اوداسه په هکله زده کوونکو ته معلومات ورکړئ.

د او داسه سنتونه

مسئله: د او داسه د سنتونو زده کړه او عملي کول.

آيا د او داسه سنتونه پيژنئ؟

د او داسه سنتونه په لاندې ډول دي:

- ۱- نيت کول (د او داسه قصد)
- ۲- د او داسه په پيل کې بسم الله الرحمن الرحيم ويل
- ۳- تريندوونو (مړوندو) پورې د دواړو لاسونو وينځل
- ۴- درۍ ځله مضمضه کول (خوله وينځل)
- ۵- مسواک وهل
- ۶- استشاق کول (درې ځله پوزه وينځل)
- ۷- د ږيرې خلول که چيرې گڼه وي
- ۸- د ټول سر مسح کول
- ۹- د دواړو غوږونو مسح کول
- ۱۰- د لاسونو او پښو د گوتو خلول
- ۱۱- د هغو اندامونو چې وينځل کيږي درې ځله وينځل
- ۱۲- له مبارک آيت سره سم په ترتيب د اندامونو وينځل
- ۱۳- د اندامونو پر له پسې وينځل

مخروني:

۱- زده کونکي دې دوه دوه تنه د او داسه د سنتونو په باره کې يو له بل سره خبرې وکړي.

۲- زده کونکي دې په ټولگي او يا کور کې عملاً اودس وکړي.

ارزه ونږي:

۱. آيا زده کونکو د او داسه فرسونه او سنتونه زده کړي دي؟
۲. آيا زده کونکي سم اودس کولای شي؟

د اوداسه ځيني آداب (مستحب)

هدف: د اوداسه په ادبونو باندې پوهېدل

د اوداسه په وخت کې پر جگ ځای کېښناستل، قبلي ته مخ کول، له عذر پرته په اوداسه کې له چا څخه مرسته نه غوښتل، د اوداسه پر مهال له دنيوي خبرو څخه ځان ژغورل، د اوداسه پر مهال مسنونه دعاگانې لوستل، په لملي شوي شهادت گوټي د غوږونو د ننه مسح کول، که په گوټو کې بې گوته وي د هغې څرخول، په بڼي لاس د خولې او پوزې پرېمېنځل او پوزه په کين لاس پاکول، د اوداسه وروسته د شهادتينو (دطبي کلمې او د شهادت د کلمې) لوستل، په ولاړه د اوداسه د پاڼې شويو اوبو څښل، دا دعا ويل (اللَّهُمَّ اجْعَلْني مِنَ التَّوَّابِينَ واجْعَلْني مِنَ الْمُتَّكِرِينَ) يا الله ما وگرځوي د توبه کورنکو او پاکانو څخه.

هڅو ته:

زده کونکي دې د اوداسه د ادبونو (مستحبو) په هکله په خپل منځ کې خبرې وکړي.

ارزوني:

آيا زده کونکو د اوداسه د ادبو په هکله پوهه تر لاسه کړې ده؟

پوزه په کين لاس ولي بايد پاکه شي؟

د استتجا کولو طريقه

هدف: د استتجا د طريقې پېژندل.

د شرم د ځايونو پاکوالي ته استتجا ويل کېږي. استتجا په اوږو، لسوټي او تيږي سره کېدای شي.

که چيرې نجاست د شرم له ځای څخه تجاوز نه وي کړی، نو استتجا سنت ده او که لږ تجاوز يې کړی وي نو پرېمېنځل يې واجب دي او که زيات تجاوز يې کړی وي، پر اوږو پاندي پرېمېنځل يې فرض دي. (۱)

په استتجا کې ښه طريقه داده چې په لوټه، تيږه او يا په بل شي استتجا وکړای شي او بيا په اوږو پرېمېنځل شي.

په هلوکو، خوشيو، سکارو، ډوډۍ او ښي لاس له استتجا کولو څخه ډډه وکړئ.

هڅوونه:

زده کړونکي دې په ډله ييزه توگه د استتجا د ادبونو په هکله خبرې وکړي.

ارزوني:

آيا زده کورنکو د استتجا کولو د طريقې په هکله پوره تر لاسه کړي ده؟

په کومو شیانو استتجا کول جواز نه لري؟

---

(۱) که نجاست له يوې روښۍ يا د لاس د ورغوي له اندازې څخه تجاوز کړی وي، پر اوږو پاندي پرېمېنځل يې فرض دي.

هغه اوبه چي اودس پري روا دی

هدف: د پاکو اوبو پيژندل

پاکوالی په اورو ډوله اوبو روا کېږي، چي لاندې بيان شويدي:

۱. د آسمان اوبه يعني د باران اوبه
۲. د درياب يا سمندر اوبه
۳. د ويالي اوبه
۴. د شاه اوبه

۵. هغه او به چي د واورې له ويلي کيدو څخه تر لاسه شوي وي.

۶. هغه اوبه چي د ږلۍ د ويلي کيدو څخه تر لاسه شوي وي.

۷. د چيني اوبه

پورتنۍ اوه ډوله اوبه چي له بل ناپاکه شي سره گډې او يا مشکوکې نه شي اودس، غسل او نور هر ډول پاکوالی پري جائز دی.

هڅو ونه:

زده کړونکي دې د پاکو اوبو په هکله يو بل ته معلومات ورکړي.

ارزونه:

آيا زده کړونکو د پاکو اوبو ډولونه وپيژندل؟

هغه اوبه چي اودس پري روا نه دی

هدف: د هغو اوبو پيژندل چي اودس کول پري جواز نه لري.

په هغو اوبو اودس کول چي له ونو، بوټو او مېوو څخه څښل شوي او يا په خپله راوتلي وي، جواز نه لري. همدارنگه په هغو اوبو اودس جواز نه لري چي په کي دکوم شی په پخولو سره يې خپل طبيعت له لاسه ورکړی وي او يا ورباندې کوم بل شی زيات شوی وي، چي د اوبو له درېو صفتونو څخه يې يو صفت بدل کړي او يا يې د نرم والي او بهېدلو څخه يې ايستلي وي.

د اوبو درې صفتونه له خوندي، رنگ او بوې څخه عبارت دي. که له اوبو سره پاک شی گڼ شي، خو په عرف کي ورته اوبه نه ويل کېږي او بل نوم ورته اخيستل کېږي، لکه: شربت، بنوروا، چای او يا د گلاب اوبه، نو په دې اوبو سره اودس کول جواز نه لري.

د اوداسه پرمهال چي کومې اوبه له لاسونو، مخ او پښو څخه توښيږي، ناپاکي نه دي، مگر خان او جامي ساتل ترې خوره او بهتر دي.

هڅونه:

زده کونکي دې د هغو اوبو په هکله يو تر بله خبرې وکړي، چي اودس کول پري جواز نه لري.

ارزوني:

په کومو اوبو پاکوالی روا نه دی؟

د اوبو صفتونه کوم دي؟ بيان يې کړئ.

په موزو باندي مسحه كول

هدف: پر موزو باندي د مسحي زده كول.

آيا پر موزو باندي مو مسحه كول زده دي؟

موزه له څرمني او هغې ته له ورته شيانو څخه جوړېږي، ښنگري او له هغو څخه زياته پنبه پوښي، په حضرت(گور) او سفر دواړو کې نارينه او ښځينه ورو ته پر موزو باندي مسحه كول د دې له پاره جائز شوي دي تر څو مسلمانان په آساني سوه جهادت وکړي. پر موزو باندي د مسحي کولو طريقه: که يو څوک اودس وکړي او موزي پنبو کړي کولای شي لمونځ ورسره وکړي ، که وغواړي بيا اودس وکړي، نو د لاس لمدې گوټې دې د موزي په برسیره لوري د گوټو له خوا د پنبې لوري ته را کاري. د مسحي موده: د مقيم لپاره يوه شپه او ورځ او د مسافر لپاره درې شپې او ورځې مسحه كول جواز لري، او لمونځ ورباندي کولای شي.

دمسحي شرطونه: هغه شرطونه په لاندي ډول دي چې په پوره کيدو يې پر موزو باندي مسحه كول روا کېږي:

له او داسه څخه وروسته د موزو په پنبو كول.

موزي بايد ښنگري وپوښي. موزي بايد داسې جوړې وي چې مزل ورسره وکړای شي.

د پنبو د دريو وړو گوټو په اندازه څيروالی ونه لري.

هغه شيان چې مسحه ماتوي:

هر هغه شی چې اودس ماتوي مسحه هم ماتوي.

که د مسحي په اوږدو کې په چاغسل واوړي د پنبو پرمينځل واجب گرځي، د دواړو موزو ايستل او يا د يوې موزې چې د پنبې زياته برخه ورڅخه ښکاره شي. د موزو څيري والی چې د پنبو د دريو وړو گوټو په اندازه وي اود مسحي د وخت پوره کيدل. هڅونه: زده کوونکي دې دښوونکي تر نظر لاندي پر موزو مسحه وکړي.

ارزوني: ۱_ د موزو د مسحي طريقه بيان کړئ. ۲_ د مقيم او مسافر د مسحي موده څه

توپير لري؟ ۳_ که موزه ښنگری پټ نه کړي آیا مسحه ورباندي جائزه ده؟

۴_ د دريو هغو شيانو نومونه واخلي چې د موزو مسحه ورباندي باطلېږي؟

په پتی، باندي مسحه کول

هملف: په پتی، باندي د مسحي کول طريقه پيژندل.

کوم غړی چې د تپ او يا بل علت له امله نشو پرېمېنځلی او مسح کول ورته هم زبان رسوي، که په ټوټه، يا پتی، وتړل شي نو په ټوټې او يا پتی، مسح کول لازم دي.

که چيري پتی، د تپ د جوړوالي له کبله ولرېږي، مسحه ماتېږي او د جوړ شوي تپ د ځاي وينځل فرض دي.

د ټوټې او پتی، تړلو په وخت کې اودس لړل او د دغه ځای پاکوالي شرط نه دی يعني که په بې اودسی، وتړل شي کوم باک نه لري.

د تپ د ټوټې او پتی، بدلول روا دي. د بدلون په صورت کې په نوي ټوټه او پتی، باندي مسح کول واجب نه دي خو غوره دي د موزو، پتی، او د سر د مسحي لپاره نيت لازم نه دی، بلکې له نيت پرته هم صحيح ده.

هڅو نه:

زده کونکو ته دي د اسلام ددين دآسانتياوو په هکله معلومات ورکړ شي او په خپل منځ کې دي په دې اړه خبرې وکړي.

ارزوني:

پتی، څه ته ويل کېږي؟
که چيري پتی، په بې اودسی، وتړل شي، څه حکم لري؟

د اوداسه ماترونکي

مسئله: د اوداسه د ماترونکو پيژندنه.

ايا کولای شئ د اوداسه د ماترونکو نومونه واخلئ؟

د اوداسه ماترونکي په لاندې ډول دي:

- ۱- له انسان څخه د څه شي راوتل (باد ، بولي، او يا ځانطه مواد)
- ۲- له بدن څخه د وينې يا زوي بهيدل
- ۳- په ډوکه خوله کانکي (ڼي) کول
- ۴- خوب کول
- ۵- بي سده (بي هو شه) کيدل
- ۶- په لسا نخه کې په قهقهه خندا کول

هڅوڼه:

۱- زده کړونکي دي د اوداسه ماترونکي په ډله ييزه توگه يو له بل څخه وپېژني.

ارزونه:

ايا زده کړونکو د اوداسه ماترونکي زده کړي دي؟

بناغلي ښوونکي دي د ښوونځي د چاپيريال د پاک ساتني په نظر کې نيولوسره د اوداسه ماترونکي زده کړونکو ته ور زده کړي او وخت دي ورکړي چې په دې هکله فکر او خبرې وکړي.

غسل

هدف: د غسل کولو پیژندنه

خړک کولای شي چي د غسل په هکله معلومات ورکړي؟
دغسل په باره کي څه معلومات لری ویي وايی.

د ټول بدن وینځلو ته غسل وايي.

۱- د غسل فرضونه:

په غسل کي دری شیان فرض دي:

۱- په سم ډول د خوالي وینځل ۲- په سم ډول د پوزي وینځل

۳- د ټول بدن (خان) وینځل

۲- د غسل سنتونه:

د غسل سنتونه په لاندې ډول دي:

۱. تر بندونو پوري د دواړو لاسونو وینځل

۲. استیجا کول

۳. مکمل اودس کول

۴. له بدن څخه د نجاست لري کول

هڅونه:

زده کونکي دي په ټولگي کي د غسل کولو په هکله معلومات ورکړي.

ارزونه:

ایا زده کوونکو د غسل کولو طریقه، فرض او سنت زده کړي دي؟

د غسل کولو طریقه

هدف: د غسل کولو د طریقي زده کول

د غسل مسنونه طریقه:

تر ټولو د مخه بسم الله الرحمن الرحيم ویل. بیا تر بندونو پورې د دواړو لاسونو پریمینځل. له بدن څخه د ظاهري نجاست پاکول، استنجاء کول، د لمانځه د اوداسه په شان اودس کول او درې ځلي خپل ټول بدن په بڼه توګه پریمینځل، چي هر ځای ته اوبه ورسېږي.

هڅونه:

زده کونکي دې د غسل کولو طریقه په خپلو منځونو کې د کیسې په شکل تکرار کړي.
ارزونه:

آیا زده کونکو د غسل مسنونه طریقه زده کړي ده؟

۱. د اوداسه فرضونه کوم دي؟
۲. د اوداسه سنتونه څو دي؟
۳. د اوداسه آداب ووايي؟
۴. د استیجا آداب ووايي؟
۵. د اوداسه ماترونکي کوم دي؟
۶. په څو ډوله اوبو اودس کول روا دي؟
۷. په کومو اوبو اودس کول جواز نه لري؟
۸. د مقیم او مسافر د موزو د مسحې موده څومره ده؟
۹. په پټي، باندي د مسحې مفهوم څه دی؟
۱۰. د غسل فرضونه بیان کړی؟
۱۱. د غسل ترتیب څنگه دی؟

تيمم

مسئله: د تيمم د روا والي د ځايونو پيژندنه
په کومو حالاتو کې د غسل او اوداسه پر ځای تيمم کړو؟

تيمم شرعي پاڪوالی دی چې په لاندې حالاتو کې روا ګڼل کېږي:

- ۱- کله چې اوبه نه وي.
- ۲- کله چې اوبه د يو ميل په اندازه لږې وي.
- ۳- کله چې انسان ناروغ وي او د اوبو استعمال ورته زيان رسوي.
- ۴- د دښمن يا څيرونکي حيوان ويره موجوده وي.
- ۵- که د جنازې، يا اخرونو د لمانځه د فوت (تيريدلو) ويره موجوده وي. په دې وخت کې هم تيمم کول روا دي.

هڅو ونه:

۱- کوم حالتو نه چې تيمم په کې روا دی، يو له بل څخه يې پوښتنه وکړی.

بناغلي نومونکيه ۱ پورتي مطالبه په ساده ژبه زده کونکو ته وړياست تر څو زده کونکي وکړای شي هغه په آساني زده کړي.
زده کونکو ته روښانه کړی، چې د اسلام مبارک دين په پورتنيو حالتونو کې تيمم د آساني په پام کې نيولو سره روا کړی دی او اسلام د آساني او سهولت دين دی.

نوټ: يو شرعي ميل تقريباً (۱۶۲۹) متره دی.

د تيمم د نيت او طريقي پيژندل

هدف: د تيمم کولو وړتيا تر لاسه کول.
له تاسو څخه څرک تيمم کولای شي؟

- په تيمم کې دوه شيان فرض دي:
- نيت، چې د تيمم کونکي له قصد او ارادې څخه عبارت دی.
- په ځمکه او يا هغه شي باندې د دواړو لاسونو دوه ځله وهل، چې د ځمکې له جنس څخه وي او په مخ او لاسونو باندې د هغو موبل.

د تيمم کولو طريقه

تيمم کونکي دې له نيت کولو څخه وروسته خپل لاسونه په پاکه ځمکه او يا هغه شي چې د ځمکې له جنس څخه وي، وهي. وروسته دې خپل لاسونه خنډ وهي او خپل ټول مخ دې پرې مسحه کړي. بيا دې د دويم ځل لپاره خپل لاسونه په ځمکه وهي. له يو څه خنډولو وروسته دې په خپل بڼې لاس، کين لاس او په کين لاس دې بڼې لاس له څنگلو سره مسحه کړي.
هڅوئې:

۱. زده کونکي دې د تيمم عمليه په ټولگي کې عملي کړي.
۲. زده کونکي دې د تيمم او اوډاسه د تويير په باره کې په خپلو منځونو کې خبرې وکړي.
آرزوئې:

ايا زده کونکي کولای شي چې په سم ډول تيمم وکړي؟
ايا زده کونکي پوهيږي چې په کومو شیانو تيمم کول جواز لري؟
بناغلی ښوونکی دې پررټني مطالب زده کونکو ته په ساده ژبه څرگند کړي.

د لمانځه د فرضيت شرطونه

هدف: د لمانځه د فرضيت د شرطونو پيژندل.

لمونځ د اسلام د ویمه بنا ده. د لمانځه اداءه کول د ایمان نښه او د

لمانځه پرېښودل د کفر نښه ده.

د لمانځه فرضيت په لاندې شرایطو پورې تړلی دی:

۱. اسلام: په کافر باندې لمونځ فرض نه دی.

۲. بلوغ: تر هغه چي هلاک او نجلۍ بلوغ ته نه وي رسيدلي، لمونځ پرې فرض نه دی.

۳. عقل: په لیوني باندې لمونځ فرض نه دی.

۴. د ښځو لپاره له حیض او نفاس څخه پاکوالی شرط دی.

۵. د لمانځه د وخت داخلیدل.

که له نوموړو شرطونو څخه یو شرط کم وي، لمونځ فرض نه دی.

همخوړنه:

زده کوونکي دي د لمانځه د فرضيت شرطونه په خپلو منځونو کې تکرار کړي.

ارزونه:

آیا زده کوونکو د لمانځه د فرضيت شرطونه زده کړي دي؟

لمونځ

هدف: لمانځه ته د زده کوونکو پام اړول

لمونځ د اسلام دویمه بنا ده. په هر مسلمان باندې لازم دي، چې خپل اولاد په اووه کلنۍ کې لمونځ کولو ته وهڅوي او په لس کلنۍ کې یې د لمانځه په نه کولو تهدید کړي.

د ماشومانو په لمونځ کولو سره هم هغوی او هم د هغوی مور او پلار ته ثواب ورکول کېږي.

کله چې ماشومان په جومات کې لمونځ کوي، نو باید په وروستیو صفونو کې ودرېږي او د لمانځه ټول آداب مراعات کړي.

هڅونه:

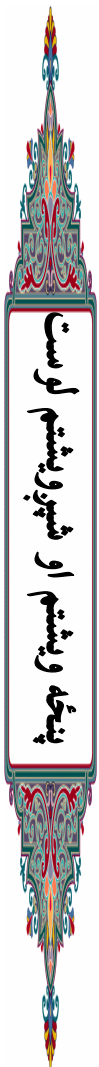
زده کوونکي د لمانځه د نښگڼو په هکله یو له بل سره خبرې وکړي.

ارزونه:

آیا زده کوونکي د لمانځه په کولو پوهیږي؟

ښاغلی ښوونکی دې لوست د پوښتي او ځواب په ډول تکرار او د زده کوونکو فهم دې وارزوي.

د دوه رکعتي لمانځه د اداه کولو طريقه

هدف: دلمانځه دطريقي زده کړه

له ناسي څخه کوم يو کولای شي د صنف په وړاندي دوه رکعتيه لمونځ و کړي؟

څوک چې، غواړي دوه رکعتيه لمونځ اداه کړي بايد له ځان، جامو ځاي پاکولو عورت پټولو او د وخت له داخلېدو وروسته د مخ په قبله ودرېږي، نيت دي وکړي او دواړه لاسونه دي د غوږونو تر نرميو پورې د الله اکبر په ويلو اوچت کړی. بيا به بڼی لاس پر کين لاس باندې تر نامه لاندې وتړي، (سبحانک اللهم و بحمدک و تبارک اسمک و تعالی جدک و لا اله غيرک) دي وروايي بيا دي د (اعوذ بالله من الشيطان الرجيم، بسم الله الرحمن الرحيم) له ويلو وروسته الحمد لله ترپايه وروايي او په آخر کې دي آمين ور زيات کړي، بيا دي درې لنه او يا يو اوږد آيت تلاوت کړي. د تکبير په ويلو دي رکوع ته ولاړشي، په رکوع کې دي لږ ترلږه درې ځله (سبحان ربی العظيم) وروايي، بيا دي د (سمع الله لمن حمده ربنا لک الحمد) په ويلو له رکوع څخه سر اوچت کړي او سم دي ودرېږي. له لږ ځنډه وروسته دي د تکبير له ويلو وروسته سجدي ته لاړشي او په سجده کې دي لږ ترلږه درې ځلي (سبحان ربی الاعلی) وروايي او بيا دي د الله اکبر په ويلو له سجدي څخه سر را اوچت او

کرار دې کيڼي له لږ څخه ورسته دې بيا د الله اکبر په ويلو دويم ځل سجده وکړي او لږ ترلږه درې ځلي دې (سبحان ربّي الاعلي) ووايي. بيا دې د تکبير په ويلو دويم رکعت ته ودرېږي. دويم رکعت له (سبحانک اللهم) او (اعوذ بالله) او له دې پرته چې لاسونه غوږونو ته وروړي، په بسم الله الرحمن الرحيم شروع کوي او د لومړي رکعت په څير ښي پاي ته رسوي. د دويم رکعت له دويمې سجدهې وروسته دې ښي پښه ودروي او کيڼه پښه دې وغوروي او ورباندې دې کيڼي. لاسونه دې په زنگڼونو باندې کيږدي او تشهد (التحيات لله.....) درود (اللهم صلّ علی.....) او دعا (اللهم ربنا) دې ووايي او د (السلام عليكم ورحمة الله) په ويلو به ښي او کيڼي خواته مخ وگرځوي.

هڅونه:

➢ زدکوونکي دې د لمانځه د طريقې په باره کې يو له بل سره خبرې وکړي.
محترم ښوونکي دې دا لوست په ساده ژبه ووايي او لمونځ دې عملاً په څر شاګردانو باندې وکړي.
د دوه رکعتي ، څلور رکعتي، تشو او څو رکعتونو په باره کې دې هم رڼا واچوي.

ښاغلي ښوونکي! مهرباني وکړئ هغه توييرونه چې د نارينه وو او ښځينه وو د لمانځه په څينو افکارو کې موجود دي، لکه د عورت اندازه، د لاسونو ايښودل په سينه باندې، په جلسه کې کيښاستل او سجده کول. زده کوونکو ته به دې باره کې پوره معلومات ورکړئ.

د لمانځه وختونه

هدف: د لمانځه د وختونو پيژندل

لمونځ په شپه او ورځ کې څو وخته فرض دی؟

لمونځ په يوه شپه او ورځ کې په هر مکلف مسلمان باندې پنځه ځلي فرض دی.

هر لمونځ ځانگړی وخت لري، چې په لاندې ډول بيانېږي:

۱. د سهار لمونځ: د صبح صادق له راختلو څخه د لمر ختلو پورې
۲. د ماسپينين لمونځ: د لمر له زوال څخه د هر شي د سيوري تر دوه برابره کيدو پورې

۳. د مازيگر لمونځ: د هر شي د سيوري له دوه برابري څخه د لمر تر لويدو پورې
  ۴. د ماينام لمونځ: د لمر له لويدو څخه د شفق تر ورکيدو پورې
  ۵. د ماخوستن لمونځ: د شفق له ورکيدو څخه د صبح صادق تر راختلو پورې
- هڅو نه:

۱- زده کړونکی دې د وړو، وړو ډلو په ترڅ کې د لمانځه د وختونو په هکله سره خبرې وکړي.

سپارښتنه: ښاغلی ښوونکی دې د تدریس په پیل کې د اسلام له پنځو بناوړو څخه بیا با دونه وکړي. لوست دې د پرېښتې او ځواب په ډول تکرار کړي او نتیجه دې ورڅخه واخلي.

د لمانځه مکروه وختونه

هدف: د لمانځه د مکروه وختونو پېژندنه

په مکروه وختونو کې له لمونځ کولو څخه ځان ساتل
آیا مکروه وختونه پېژنئ؟

لمونځ په ټاکلي وخت فرض شوی دی. هر لمونځ ځانگړی وخت لري،
چې د صحیح وخت په نامه یادېږي. ځینې وختونه شته چې مکروه وختونه ورته
ویل کېږي.

په مکروه وختونو کې له لمونځ کولو څخه باید ډډه وشي.
مکروه وختونه درې دي:

۱. د لمر خپلو وخت تر څو بڼه راجگ شي
۲. د استوا (په سر باندي د لمر ودړیدل) تر څو له سر څخه واوري
۳. د لمر زیږیدلو وخت تر څو پرېوځي

هڅوئې:

۱. مکروه وختونه یو له بل سره تکرار کوئ.
  ۲. هر زده کوونکی دې د یو مکروه وخت نوم راخلي.
- ارزونې:
۱. آیا زده کوونکو مکروه وختونه پېژنلای دي؟
  ۲. زده کوونکی دې په خپل منځ کې د مکروه وختونو په باره کې خبرې وکړي.

د لمانځه فرضونه

لمونځ (۱۵) فرضونه لري، چې د هغو له جملي څخه اته (۸) د لمانځه څخه بهر او اووه (۷) نور يې په لمانځه كې داخل دي. د لمانځه بهرني فرضونه د لمانځه د شرطونو په نامه او داخلي فرضونه يې د لمانځه د ركنونو په نامه يادېږي.

الف: د لمانځه شرطونه:

د لمانځه شرطونه يا (بهرني فرضونه) په لاندې ډول دي:

۱. طهارت يعني اودس لرل

۲. د عورت پټوالی (بايد پوره شو چې د نارينه عورت د نامه لاندې تر څنگونو

پورې دی). او د بسڅو له (مخ، وړغوبو او تر بسنگرو پورې پښو) څخه پرته

ټول بدن عورت گڼل کېږي.

۳. له ظاهري نجاست (ناپاکي) څخه د بدن پاکوالی

۴. له نجاست څخه د جامو پاکوالی

۵. د هغه ځای پاکوالی چې لمونځ ورباندې اداء کېږي

۶. د قبلي لور ته مخامخ درېدل

۷. د لمانځه نیت کول

۸. تکبیر اولی (لومړنی تکبیر).

ب: د لمانځه داخلي فرضونه:

د لمانځه داخلي فرضونه په لاندې ډول بیانېږي:

۱. قیام (په ولاړه لمونځ کول)

۲. قرائت (کې تر لږه د یو اوږد یا درېو لڼډو آیتونو لوستل)

۳. رکوع کول

۴. سجده کول

۵. وروستی. قلمده (ناسته)

۶. له لمانځه څخه السلام علیکم ورحمة الله په ویلو سره وتل.

۷. په هغو فرضونو کې د ترتیب رعایت چې په لمانځه کې یو ځلي راغلي وي.

نوبت: لمونځ کونکی باید په داسې عمل سره له لمانځه څخه خارج نه شي چې

لمونځ ورباندې فاسدېږي.

هڅونه:

زده کونکي دې د لمانځه د داخلي فرضونو په باره کې یو له بل څخه پوښتنه وکړي.

د لمانځه د ر کعتونو شمير

هدف: د پنځه گونو لمونځونو د ر کعتونو پېژندنه

د سهار لمونځ څلور ر کعته دی. لومړي دوه ر کعته يې سنت او وروستي دوه ر کعته يې فرض دي

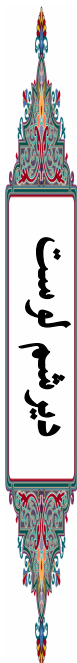
د ماسپښين لمونځ لس ر کعته دی. چې څلور لومړني يې سنت بيا څلور ر کعته فرض او وروسته دوه ر کعته سنت اداء کيږي

د مازيگر لمونځ څلور ر کعته فرض دی
د ماينام لمونځ پنځه (۵) ر کعته دی، چې درې (۳) لومړني ر کعته يې فرض او دوه وروستي ر کعته يې سنت دي

د ماخوستن لمونځ نهه ر کعته دی: لومړني څلور ر کعته يې فرض، بيا وروسته دوه ر کعته سنت او په پای کې درې ر کعته وتر لمونځ دی.

هڅونه:

زده کوونکي دې د پنځه گونو لمونځونو د ر کعتونو، فرضونو او سنتونو په باره کې په خپلو منځونو کې خبرې وکړي.

دیر ششم لوست وتر لمونځ

هدف: د وتر لمانځه د طریقي پيژندل

د وتر لمونځ درې رکعتونه دي و تر لمونځ واجب دی چې په هر رکعت کې یې د فاتحي سورت له یو بل سورت سره یو ځای ویل کېږي. لمونځ کوونکی به په دریم رکعت کې قلمه کوي او تشهد به وايي. په دریم رکعت کې کله چې له قرائت څخه وزگار شي، نو له رکوع څخه مخکې به تکبیر وايي، لاسونه به د ځوړونو تر نرمو پورې پورته کوي، بیا به یې تر نامه لاندې تړي، او په ولاړي به د قنوت دعا وايي، بیا به تکبیر وايي او رکوع ته به ولاړ شي.

هڅو ونه:

زده کوونکي دې د وتر لمونځ په عملي توګه په ټولګي کې اداء کړي.

ارزوني:

د قنوت دعا کله لوستل کېږي؟

وتر لمونځ څو رکعتونه دی؟

د قنوت دعا (لومړۍ برخه)

هدف: د قنوت د دعا زده کړه (لومړۍ برخه)

اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْتَعِينُكَ وَنَسْتَغْفِرُكَ وَنُؤْمِنُ بِكَ وَنَتَوَكَّلُ عَلَيْكَ الْخَيْرَ
وَنَشْكُرُكَ وَلَا نَكْفُرُكَ وَنَخْلَعُ وَنَتْرِكُكَ مِنْ يَفْجُرُكَ.

بناخلي بنسرونکيه!

د قنوت دعا په زده کورنکو ياده کړئ او هغوی ته خرگنده کړئ چې دا دعا د وتر لمانځه په درېيم رکعت کې د سورت له ويلو وروسته په داسې توگه ويل کېږي، چې الله اکبر وايو او لاسونه د غوږونو تر نرمنو پورې پورته کوو بيا د قنوت دعا وايو.

نوټ: د دې لپاره چې زده کونکي د قنوت دعا په آسانه توگه زده کړي دغه دعا په دور درسونو باندې وويشل شوه.

د قنوت دعا (دویمه برخه)

هدف: د قنوت دعا زده کړه (دویمه برخه)

اللَّهُمَّ أَيُّهَا رَبُّ الْعَالَمِينَ أَسْأَلُكَ بِرَحْمَتِكَ وَرَحْمَةِ رَحْمَتِكَ وَرَحْمَةِ رَحْمَتِكَ
عَذَابِكَ إِنَّ عَذَابَكَ بِالْكَافِرِ مُلْحِقٌ

بناغلی بسرونکیه! په زده کونکو د قنوت دعا په مکمله توګه په یا دوزده کړئ او هغوی ته د بېلو
خای ور په ګوته کړئ.

د لمانځه ذکرونه

هدف: د لمانځه د ذکرونو او دعاگانو تکرارول

لمریځ د الله تعالی د یادولو تر ټولو غوره او ښه وسیله ده او انسان تر بل هر عمل الله تعالی ته په آسانی سره ورنږدې کوي.

د لمانځه د صحیح اداء کولو لپاره لازم دي، چي د لمانځه ذکرونه اودعاگانې په ښه ډول زده کړو.

د لمانځه ذکرونه دا دي:

۱_ **ثناء:** سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى جَلَّتْ وَآلَ إِلَهَ غَيْرُكَ.
۲_ **تشهد:** اَلْتَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَاةُ وَالطَّيِّبَاتُ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ اَلسَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللّٰهِ الصَّالِحِينَ اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلَهَ اِلَّا اللّٰهُ وَ اَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

۳_ **درود شریف:** اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ اِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ اِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ.
دعا: اَللّٰهُمَّ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ.

هڅوونه:

زده کورنکي دي د لمانځه تسيحات تکرار کړي.

ارزونه:

آيا زده کورنکو د لمانځه تسيحات زده کړي دي؟

د جومات ادبونه

هدف: د جومات د ادبونو پيژندل

څوک کولای شي چي د جومات ادبونه په لنډه توگه ورايی؟

جومات د مسلمانانو د عبادت ځای دی. په جومات کې لمونځ اداء کېږي. کله چې مؤمن جومات ته داخلېږي، نو لاندیني ادبونه دي مراعات کړي:

جومات ته د ننوتلو په وخت کې باید بڼې پښه مخکې کړي او دا دعا ورايی

(اللَّهُمَّ افْتِحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ) که چیرې مکروه وخت نه وو، نو نفل لمونځ دي اداء کړي له بې گټو خبرو څخه دې ځان وساتي. د قرآن کریم په تلاوت یا د تسبیحاتو په وېلو دې ځان بوخت کړي له جومات څخه د وتلو پر مهال دي کینه پښه مخکې کړي او دا دعا دي ولولي (اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ). د جومات پاک او سوتره ساتل د هر مسلمان دنده ده.

هڅو ونه:

زده کونکي دي په ډله ییزه توگه د جومات د ادبونو په باره کې خبرې وکړي.

ارزوني:

آیا زده کونکو د جومات ادبونه یاد کړي دي؟
بساغلی بسونکی دي زده کونکو ته د جومات د ادبونو په هکله معلومات ورکړی.

څلورم فصل اخلاق

پنځه ډېر شتم لوست

حقوق

هدف: د حقوقو پېژندل او مراعت کول

حقوق د حق جمع ده. د هغه مصلحت، گټې او ځانگړتيا په معنا دي، چې د اسلام د مبارک دين له پلوه چاته ورکړل شوي وي. زموږ په سپېڅلي دين کې حقوق په دوو مهمو څانگو وېشل شوي دي. حقوق الله (د الله تعالیٰ حقوق په بندگانو) او حقوق العباد (د بندگانو حقوق په بندگانو)

د دواړو حقونو اداء کول پر موږ مسلمانانو باندې فرض دي. د الله تعالیٰ حق پر بندگانو دا دی، چې يوازي د هغه عبادت وکړي او د بندگانو حق يو پرې بل باندې دا دی، چې د هر يو سرې ځان، مال او آبرو ورته محترمه وي او هيڅ ډول تېری ورباندې ونه کړي.

هڅونه:

زده کړونکي دې د حقونو د ډولونو په هکله يو له بل سره خبرې وکړي.

ارزونه:

آيا زده کوونکو د حقونو ډولونه پېژندلي دي؟

د بنو اخلاقو پايلې

هدف: د بنو اخلاقو د پايلو پيژندنه

د اسلام مبارک دين چي کوم فضيلت بنو اخلاقو ته ورکړی دی هغه د اخلاقو د بنو پايلو پر بنسټ دی.

د بنو اخلاقو پايلې هم په دنيا کي او هم په آخرت کي ښکاره کيږي. څوک چي ښه اخلاق ولري، ډير زر کولای شي د خلکو زرونو ته لاره پيدا کړي او هر چاته گران شي.

کله چي د يوي ټولني وگړي په بنو اخلاقو سمبال وي، د هغو تر منځ ورورگلوړي او اعتماد پيدا کيږي. نو داسي ټولنه چي غړي يي يو پر بل باندي باور او اعتماد ولري د خپل ځان لپاره د پرمختگ او ترقي لاره پرايښي.

هڅونه:

زده کړونکي دي د بنو اخلاقو د پايلو په هکله يو له بل سره خبري وکړي.

ارزونه:

آيا زده کړونکي د بنو اخلاقو د پايلو په باره کي په څه پوهيډلي دي؟

د مور او پلار حقوق

هدف: د مور او پلار د حقونو پيژندل او مراعاتول.

له مور او پلار سره څنگه چلن وکړو؟

مور او پلار پر مورن چير زيات حقونه لري. دوي په کورچينو الي کي زمونږ د ژوند لپاره کړاوونه ځاالي دي. په قرآن عظيم الشان کي د دوي په هکله داسي لارښوونه شوي ده:

(له خپل مور او پلار سره نيکي وکړئ. دوی مه ازاروئ. په نرمۍ ورسره خبرې کوئ.)

محمد رسول الله صلی الله عليه وسلم داسي فرمايلي دي:
(د الله تعالی رضا د مور او پلار په رضا کي ده.)

مخوړني:

۱. زده کړونکي دي د مور او پلار د رضا مندی په هکله يوله بل سره خبرې وکړي.
۲. د مور او پلار د رضا مندی په باره کي يوه کيسه بيان کړئ.

ارزونه:

بناغلی ښوونکی دي له زده کړونکو څخه د لوست د موضوع په هکله پوښتي وکړي او مهارت او ذهنيت دي و ازمایځ.

د ښوونکي حقونه

مسلف: د ښوونکي د حقونو پېژندنه او درناوی

ښوونکی د بلې ډیوې په څېر دی چې په خپله سوزي او ټولنه روښانه کوي. ښه ښوونکی تل زیار باسي، چې خپلو شاګردانو ته سمه لارښوونه وکړي. د هغوی د پوهولو لپاره له مینې او مهربانۍ څخه کار اخلي او له ناوړه سلوک څخه ځان لرې ساتي. ښه ښوونکی د معنوی پلار حیثیت لري. نو مور باید د هغه درناوی وکړو او مینه ورسره ولرو. علی کرم الله وجهه ويلي دي (څوک چې ماته یو توری راوښيي زما مولا دی). ښوونکو ته باید تل په سلام وپلو او درناوي هر کلي ووايو او د هغوی سمي لارښوونې ومنو.

مخونې:

۱. زده کونکي دې د ښوونکي د حقونو په هکله خبرې وکړي.
۲. زده کونکي دې د پوښتي او ځواب په توګه د ښوونکي حقونه بیان کړي.

بیاغلی ښوونکی دې مهرباني وکړي او زده کونکو ته دې د ښوونکو حقوق روښانه کړي.

د خپلوانو حقونه

هـمداف: د خپلوانو د حقونو پيژندنه

خپلوان د اسلام د مبارک دين له مخي ډير زيات حقونه لري، چي بايد درناوی بڼي وشي. له هغوی سره راشه درشه ولرو، کومک ورسره وکړو، دوست بڼي وگڼو، خيبت او داسې چلن ورسره ونه کړو چي هغوی پرې خپه کيږي، د هغوی په منځ کې هر وخت سوله او د خير غوښتنه وکړو، تر څو وکړای شو په خپله کورنۍ، کلي، ټولنه او ښار کې نيکمرغي خوشحالي او سوله ټينگه کړو.

هـمخوونې:

۱ – له خپلوانو سره د تگ را تگ او له هغوی سره د ښو اړيکو په باره کې خبری وکړی.

۲ – له خپلوانو سره د ښېگڼي کولو په هکله دې خبرې وشي.

ښاغلی ښوونکی دې د خپلوانو معنی زده کورنکو ته پوره څرگنده کړي.

د استوگني د چاپيريال ساتنه

مهدلـف: د استوگني د چاپيريال ښښنده او د هغه ښاکوالي ته پاملرنه

هغه ځای، چي په کي ژوند کوو د استوگني چاپيريال نښي بولي. کور، انگرې، کوڅه، مسجد، مدرسه، مکتب يا هغه لاره چي تگ را تگ په کي کوو، ټول زمونږ د استوگني چاپيريال گڼل کيږي. د دې ټولو په پاک ساتلو کي بايد پوره برخه واخلو. خپل انگرې بايد تل پاک وساتو. هغه ناپاک شيان چي له انگرې څخه جارو شوي وي، په عامه لاره او کوڅه کي وانه چوو، ځکه په هغوی کي مکرورونو ځای نيولي وي. د ناروغتيا د پيدايښت سبب کيږي او ښايي د سيمي خلک ناروغ کړي. زمونږ پيغمبر محمد (ص) فرمايي دي: (نظافت او پاکي د ايمان يوه برخه ده) نو د چاپيريال پاک ساتل زمونږ ايماني او ملي دنده ده.

مخروني:

- ۱- زده کونکي دي د ښاکوالي په هکله يو له بل سره خبری وکړي.
- ۲- د استوگني د ښه چاپيريال په باره کي دي يوه يوه جمله ووايي.

ښاخلي ښورنگي دي زده کونکو ته لارښورنه وکړي، چي په انگرې کي ونه، کالان، شنه بوتق د استوگني چاپيريال ته گڼي لري.

د روغتيا ارزښت

هدف: د روغتيا ارزښت پيژندنه او مراعت کول يې

روغتيا د الله تعالی له نعمتونو څخه ډير لوي نعمت دی. مورږ بايد د دی لوی نعمت قدر وپيژنو او د هغه په ساتنه کې ډير زيار وگاډو. د ځان، جامو او د استوگنځي پاکوالي ته بايد هميشه پاملرنه وکړو. د هغو شيانو له خوړلو څخه چې روغتيا ته مو زيان رسوي ډډه وکړو، د ناپاکو او خامو ميوو خوړلو، د ناپاکو اوبو څښل، هم زموږ روغتيا ته زيان رسوي بايد ورڅخه ځان وساتو. ځيني بد عادتونه، لکه چلم او سگرت څکول نسوار او داسې نور روغتيا ته ډير زيانونه رسوي. بايد له هغوی څخه په کلکه ډډه وکړو. دا رښتيا ده چې (سليم عقل په سالم بدن کې وي).

مخورني:

- ۱- زده کونکي دې دگټورو خوړو په هکله بحث وکړي.
- ۲- د بدو عادتونو زيانونه دې ووايي.
- ۳- (سليم عقل په سالم بدن کې وي) د دی جملې په هکله دې په ډله ييزه توگه خبرې وکړي.

پر حيوانانو زړه سوي

مهدف: په حيوانانو باندې زړه سوي کول.

لکه څرنگه چې د اسلام مبارک دين د ترحم د شفقت دين دی. نو له همدې کبله يې موزې ته امر کړی دی، تر څو پر حيوانانو او الوتونکو مرغانو باندې زړه سوي وکړو. حيوانات او مرغان هم زمونږ په څير روح او بدن لري. د درد غم، خوشحالي، احساس کوي. څرنگه چې موز نه غواړو څوک مو بندي کړي او ازادې را څخه واخلي، هغوی هم داسې احساس لري. زمونږ پيغمبر محمد صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي: هغه څوک چې په نورو زړه سوي لري الله تعالی به په دوی رحم وکړي.

نو موزې ته لازمه ده، چې په دې باره کې لاندې ټکي په پام کې ونيسو:

۱_ له کومې اړتيا پرته د ژونديو حيوانانو بندي کول ناروا او له زړه سوي څخه لري کار دی.

۲_ له خالو څخه د مرغانو د بچيو لري کول ناروا کار دی، ځکه دا کار د هغوی د مور او پلار د غورولو سبب او يا د هغوی د مړينې لامل کېږي.

۳_ په کورنيو حيوانانو باندې د هغوی له وسې څخه زيات بار اچول هم له زړه سوي څخه لري دی.

هغه حيوانات چې زمونږ په واک کې دي، بايد په ټاکلي وخت کې هغوی ته اوبه او واښه ورکړو او له وهلو او ټکولو څخه يې، چې د ترحم او انساني اخلاقو خلاف دي، خانو نه وساتو.

هڅو نه:

زده کوونکي دي پر حيوانانو باندې د زړه سوي په هکله يې له بل سره خبرې وکړي.

ارزونه: ايا زده کوونکي پر حيوانانو باندې د زړه سوي سره آشنا شوي دي؟

رښتيا ويل

هدف: زده کوونکو ته د نیک عادت او رښتیا ویلو او له درواغو څخه کرکه کولو یادول.
آیا رښتیا ویل ولې ښه کار دی؟

نیکي او رښتیا ویل د هر مسلمان دنده ده. مورن مسلمانان باید تل رښتیا ووايو.
رښتیا ویونکی انسان د هر چا خوښ وي او درناوی یې کوي.
نیکي او رښتیا ویل انسان بریالی کوي. د هر مسلمان دنده ده، چې له درواغو
څخه ځان وساتي. خلک له درواغجن انسان څخه نفرت کوي، او درواغ ویل
د اسلام په مبارک دین کې لویه ګناه ګڼل شوي ده.

هڅو وئې:

زده کوونکي دې د نیکۍ او رښتیا ویلو په هکله یو تر بله خبرې وکړي.
زده کوونکي دې د رښتیا ویلو ګټې بیان کړي.
ارزوئې:

آیا زده کوونکي د رښتیا ویلو په هکله په څه پوره شوي دي؟
بناغلی ښوونکی دې د رښتیا ویلو ګټې او د درواغو تاران زده کوونکو ته بیان کړي.

توبه

هدف: د توبې مفهوم ته د زده کونکو پام اړول

توبه د الله لوري ته د ورگرځېدلو په معناه ده.

د عقل خاوند پوهېږي چې له توبې څخه بل هېڅ کار گټور نه دي.

له گناه څخه توبه کول هغه يوازینی کار دي، چې الله تعالی پري خوښېږي.

توبه کول یو مثبت بدلون دي، چې له الله څخه د وېرې په نتیجه کې د بنده په

زړه کې را منځ ته کېږي او د انسان پاملرنه د خدای تعالی لوري ته ورگرځوي.

هڅو ته:

زده کونکي دې د توبې د مفهوم په هکله په ډله ییزه توګه خبرې وکړي.

ارزو ته:

آیا زده کونکي د توبې په مفهوم باندې پوهېدلي دي؟

د وخت ارزښت

هدف: د وخت ارزښت ته د زده کوونکو پام ځمخول

وايو چې د وخت بيه تر سرو زرو څو برابره زياته ده، ځکه چې بل هر څه گران بيه شى پيدا کېدای شي، خو نه شو کولای چې له لاسه تللی وخت بيرته لاس ته راوړو او يا وخت له چا څخه واخلو.

پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) د يو حديث په ترڅ کې د وخت اهميت بيانوي او وايي چې د الله تعالی دوه قيمتي نعمتونه دي، زياتره خلک ور څخه بڼه او مناسبه گڼه نه اخلي، هغه روغتيا او وخت دي. څوک چې خپل وخت له لاسه ورکوي او د علم زده کړه په کې نه کوي، د اسراف کوونکو په ډلې کې به وي.

هڅوونه:

زده کوونکي دي د وخت د ارزښت په هکله په ډله ييزه توگه خبرې وکړي.
ارزوي:

۱. آیا زده کوونکي د وخت د ارزښت په هکله پوهېدلي دي؟
۲. ښوونکي دي زده کوونکو ته داسراف په هکله معلومات ورکړي.

محمد صلی الله علیه وسلم

هدف: د محمد صلی الله علیه وسلم له مبارک سیرت سره آشنایی

حضرت محمد (صلي الله عليه وسلم) د الله تعالی له خوا د پیغمبر په توګه راوړلېدل شو تر څو خلک له کفر، ظلم او ټولر ناروړه عملونو څخه منع کړي او د یوه خدای (ج) عبادت ته یې راوبولي. هغه (صلي الله عليه وسلم) خلک وروړګلوي، یووالي، یو له بل سره مرستي کولو ته وهڅول او په خپلو مینځو کې یې له شخړو او جګړو څخه منع کړل. هغه انسانانو ته د ژوند هغه لاره وښودله چې په دنیا کې د سرلورې او په آخرت کې د نجات او جنت خوا ته تللي ده.

محمد (ص) د انسانانو لارښود، رحمت، زبیر وړوونکی او تر ټولو وروستی پیغمبر دی.

هڅونه:

زده کوونکي دې د محمد (صلي الله عليه وسلم) د نبی اخلاقو په هکله خبري وکړي.

ارزونه:

آیا زده کوونکو د محمد (صلي الله عليه وسلم) د ژوند په هکله څه معلومات تر لاسه کړي دي؟

تمرین

- 1. حقوق تعریف کری؟
- 2. اخلاقو پہ باره کي نبي کریم صلی اللہ علیہ وسلم خہ فرمایي دي؟
- 3. د مور او پلار د حقونو پہ باره کي نبي کریم صلی اللہ علیہ وسلم خہ فرمایي دي؟
- 4. د بنوونکي د حقونو پہ باره کي د علي (رض) وينا وواياست؟
- 5. له خپلوانو سره بايد خه ډول چلن وکړو؟
- 6. د چاپيريال د پاک ساتلو په باره کي يو نقلي دليل ذکر کړئ؟
- 7. په اسلام کي د روغتيا ارزښت څومره دی؟
- 8. آیا حيواناتو ته زبان رسول ښه کار دی؟
- 9. خلك ولي رښتيا ويونکي انسان خونبوي؟
- 10. په اسلام کي د توبې ارزښت بيان کړئ؟
- 11. د وخت د ارزښت په باره کي خپل معلومات وړاندې کړئ.

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**